

# Abszurd vagy groteszk?

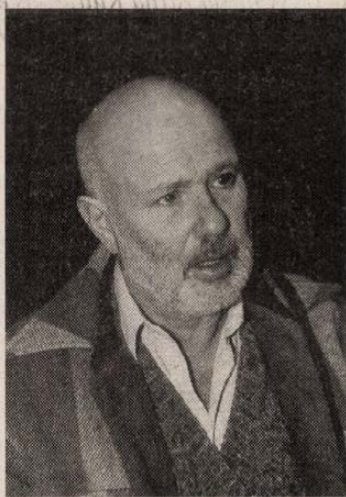
**Eörsi István** Sirkó és kakaó című drámájának alapkonfliktusa egy eltartási szerződés szereplői közt feszül. Az 1965-ben írt mű ősbemutatója 1968-ban volt a Thália Stúdióban. Az Asbóth utcai Kisszínpad február 8-án újra bemutatja a művet. A darab rendezője: **Eörsi István**.

– Jó néhány drámát írt már pályafutása során – miért éppen ezt rendezi meg?

– Először is: tudtam, ha át akarom írni, csak akkor sikerülhet, ha meg is rendezem. Nem vagyok rendező, és tudom magamról, hogy csak kevés szereplős darabokat tudok színre vinni, ahol az emberi viszonylatok állnak az előtérben. Harmadrészt: a darab a megírásakor, 1965-ben a hatalom mindenhatóságáról szólt. Egyik jelenetében az albérlők azt hiszik, hogy 99 éves lakásadójuk végre kiszenvedett. A Piti házaspár először roppant boldog, de hamar kiderül, hogy a rájuk szakadt szabadsággal semmit sem tudnak kezdeni. A darab megírásakor ez a gondolat csak aláfestette a hatalom „borzasztóságáról” szóló történetet. Most azonban nagyobb fontosságot kap. Úgy látom, a diktatórikus hatalmakban az volt a legszörnyűbb, hogy jóvátehetetlenül eltorzították az embereket. Mostanában azonban nyilvánvalóvá válik, hogy az emberek nem tudnak a szabadsággal élni.

– *Lukács György* annak idején a következő szavakkal bírálta a Sirkó és kakaót: „Maga ebben a darabban megengedhetetlenül keveri a groteszk és az abszurd elemeket.”

– Az átdolgozásban ez a bírálat is befolyásolt. Olyan igazság van mögötte, hogy az abszurd allegóriára épül, nem felel meg neki semmilyen realitás. Azt gondolom, hogy a híres abszurd szerzőkről, Beckettől, Ionescoról is kiderül majd, hogy maradandó műveikben groteszkek, tehát a valóságnak valóban létező elemeit ábrázolják túlzásokkal és torzan azért, hogy az igazság még élesebben megvilágosodjék. A Sirkó és kakaóban szereplő öregasszony nemcsak egy lakásnak, hanem az egész világnak is tulajdonosa. Az 1965-ös változatban az egyik fia hidrogénbomba-gyáros, a másik Varsóban a Nyomozók Nemzetközi Tapasztalatcsere Társaságának tagja. Akkor azt akartam ezzel kifejezni eléggé el nem ítéltetnőn eretnek módon, hogy a hatalmak mindenütt totalitások és



E. VÁRKONYI PÉTER FELVÉTELE Kérlelhetetlenek. Ez a gondolat most sem idegen tőlem, de tudom már, hogy efféle kiagyálásokkal nem fejezhető ki művésien. Ezért az öregasszonyt megpróbáltam olyan helyzetekbe hozni, melyekben emberként inkább meg tud nyilvánulni. Hatalma így nem abszurd ötletek, hanem groteszk viszonylatok segítségével bontakozik ki. Életszeretét és életvágját is felerősítettem. Ezt most rendezés közben is hangsúlyozni próbálok: úgy gondolom, hogy még a hatalom borzalma is erősebben hat, ha bizonyos emberi közegből nő ki.

– *Az Asbóth utcai Kisszínpadon a játéktér körülveszi a nézőket. Nem túl eredeti ötlet.*

– Eredetileg egy óriási és egy kicsi lakást képzeltem egymás mellé a színpadon. A végső megoldás a diszlettervezők, *Pauer Gyula* és *Rauchenberger János* óriási ötlete volt: egymás fölé rakták a két lakást, persze Pitiéké van alul. Ezzel valamilyen karkai odú-létre készítenek és kárhóztatják a darabbeli albérlő házaspárt. Azzal, hogy körül fogjuk a nézőket, a játéknak ők is részesei lesznek. A darab nem prédikálja el, hogy hogyan kellene élni. A nézőket konfrontálja azzal a kérdéssel, hogy vajon életünk, félelmeink mennyire pitik. A közönséget körülveszi a játéktér, és ez a kör azt jelzi: be vagyunk zárva, tessék megpróbálni kitörni.

**Bukta Zsuzsa**



Üzleti gyakorlattal és angolnyelvtudással rendelkező

**munkatársakat keresünk**

a következő területekre:

- Üzletipartner-keresés, üzletkötés, üzleti tanácsadás
- a Közös Piacca kapcsolatos tájékoztatás, valamint
- a Kelet-európai és a Kínai Koordinációs Iroda vezetői állására.

A német és a francia nyelv tudása előnyt jelent.

Munkánkat számítógépes adatbázis támogatja, ezért a számítógép használatban való jártasság is előny.

Jelentkezés:

**Kopint-Datorg Rt.**

Kereskedelmi Információs Központ  
Telefon: 117-0850.

1153 KK